

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

24 Μαΐου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 76

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 5111

Διατάξεις για την ενίσχυση της προστασίας του καταναλωτή, της ανάπτυξης και της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς, ρυθμίσεις για την ενίσχυση των επιχειρήσεων που πλήττονται από καταστροφές και άλλες διατάξεις.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1 Σκοπός

Άρθρο 2 Αντικείμενο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 2251/1994

Άρθρο 3 Ανακοινώσεις μείωσης τιμής - Προσθήκη άρθρου 9ι στον ν. 2251/1994

Άρθρο 4 Αρμόδιες αρχές για την εφαρμογή του άρθρου 9ι - Προσθήκη άρθρου 9ια στον ν. 2251/1994

Άρθρο 5 Μητρώο Ενώσεων Καταναλωτών - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 10δ του ν. 2251/1994

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 6 Δημοσίευση αποφάσεων επιβολής κυρώσεων στο πλαίσιο της εποπτείας αγοράς των βιομηχανικών προϊόντων - Προσθήκη άρθρου 25Α στον ν. 4801/2021

Άρθρο 7 Συμπλήρωση Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας - Τροποποίηση άρθρου 48ΣΤ ν. 4442/2016

Άρθρο 8 Συμπλήρωση παραρτήματος περιγραφής δραστηριοτήτων - Τροποποίηση Παραρτήματος Ι ν. 4442/2016

Άρθρο 9 Εγκατάσταση και λειτουργία Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής - Τροποποίηση άρθρου 8 ν. 4302/2014

Άρθρο 10 Παράταση προθεσμίας θεώρησης αδειών τεχνικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων - Τροποποίηση άρθρου 145 ν. 4887/2022

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΝΟΜΩΝ 4887/2022 ΚΑΙ 4399/2016

Άρθρο 11 Προσαρμογή στον Κανονισμό (ΕΕ) 1315/2023 σχετικά με το ύψος των χορηγούμενων ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 10 ν. 4887/2022

Άρθρο 12 Παράταση της προθεσμίας υποβολής αιτήματος ολοκλήρωσης ελέγχου των επενδυτικών σχεδίων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 23 ν. 4887/2022

Άρθρο 13 Δυνατότητα χαμηλότερου ποσοστού ενίσχυσης, συγκριτικής ή άμεσης αξιολόγησης και δυνατότητα υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων σε διαφορετικές περιοχές - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 30 ν. 4887/2022

Άρθρο 14 Εξουσιοδοτικές διατάξεις για την παρακολούθηση της εξέλιξης επενδυτικών σχεδίων - Τροποποίηση άρθρου 129 ν. 4887/2022

Άρθρο 15 Απόφαση ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας - Τροποποίηση παρ. 3, προσθήκη παρ. 3α στο άρθρο 19 του ν. 4399/2016

Άρθρο 16 Δυνατότητα επιβολής μερικής κύρωσης σε περίπτωση αλλαγής τόπου εγκατάστασης της επένδυσης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 23 ν. 4399/2016

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 17 Πιστοποίηση επάρκειας στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων

Άρθρο 18 Υλοποίηση δράσεων/έργων ενισχύσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας - Τροποποίηση παρ. 8 άρθρου 127 ν. 4964/2022

Άρθρο 19 Επιλογή εισηγητών στην Επιτροπή Ανταγωνισμού - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 12 ν. 3959/2011

Άρθρο 20 Ρύθμιση προκηρύξεων για πλήρωση θέσεων ευθύνης επιπέδου Διεύθυνσης Υπουργείου Ανάπτυξης

Άρθρο 21 Παράταση αποσπάσεων για τη στελέχωση της Διυπηρεσιακής Μονάδας Ελέγχου Αγοράς - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 12 ν. 4712/2020

Άρθρο 22 Ανάληψη δαπανών του κτιρίου επί της οδού Νίκης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΛΗΤΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ

Άρθρο 23 Αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο της ενίσχυσης που καταβάλλεται στο πλαίσιο της δράσης «Ενίσχυση επιχειρήσεων που επλήγησαν από την καιροκαρία "Daniel" στην Περιφέρεια Θεσσαλίας»

Άρθρο 24 Αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο της ενίσχυσης που καταβάλλεται στο πλαίσιο της δράσης «Κύκλος 2B: Έκτακτη επιχορήγηση σε επιχειρήσεις του κλάδου γούνας που έχουν πληγεί από την επίθεση της

νομής του ν. 4302/2014 (Α' 225). Εξαιρούνται δραστηριότητες με ΚΑΔ 46.71 και 46.77 (της 6ης ομάδας του Παραρτήματος).

β) Δραστηριότητες πλυντηρίων-λιπαντηρίων και συνεργείων οχημάτων με ΚΑΔ 45.20, εφόσον αυτές ασκούνται προς εξυπηρέτηση των οχημάτων εντός των Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής του ν. 4302/2014.

γ) Κέντρα Διανομής Τσιμέντου του άρθρου 1, υποπαράγραφος ΣΤ.10 του ν. 4254/2014 (Α' 85).

δ) Αστικά Κέντρα Ενοποίησης Εμπορευμάτων του άρθρου 4 του ν. 4302/2014.

ε) Λοιπά Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής που υπάρχουν στον ν. 4302/2014.

Άρθρο 8

Συμπλήρωση παραρτήματος περιγραφής δραστηριοτήτων - Τροποποίηση Παραρτήματος Ι ν. 4442/2016

1. Στην 7η Ομάδα του Παραρτήματος Ι του ν. 4442/2016 (Α' 230), προστίθενται νέοι Κωδικοί Άσκησης Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.), και η 7η Ομάδα διαμορφώνεται ως εξής:
«ΟΜΑΔΑ 7η: ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ

49.39 Άλλες χερσαίες μεταφορές επιβατών που δεν κατονομάζονται αλλού

49.50 Μεταφορές μέσω αγωγών

52.10 Αποθήκευση

52.21 Δραστηριότητες συναφείς με τις χερσαίες μεταφορές

52.22 Δραστηριότητες συναφείς με τις πλωτές μεταφορές

52.29 Άλλες υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες.»

2. Στην 9η Ομάδα του Παραρτήματος Ι του ν. 4442/2016 αντικαθίσταται ο τίτλος, προστίθεται τελευταίος Κ.Α.Δ., και 9η Ομάδα διαμορφώνεται ως εξής:

«ΟΜΑΔΑ 9η: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ

58.11 Έκδοση βιβλίων

58.12 Έκδοση τηλεφωνικών και κάθε είδους καταλόγων

58.13 Έκδοση εφημερίδων

58.14 Έκδοση περιοδικών κάθε είδους

58.19 Άλλες εκδοτικές δραστηριότητες

59.14 Δραστηριότητες προβολής κινηματογραφικών ταινιών

59.20 Ηχογραφήσεις και μουσικές εκδόσεις

63.11 Επεξεργασία δεδομένων, καταχώρηση και συναφείς δραστηριότητες.»

3. Η 11η Ομάδα του Παραρτήματος Ι του ν. 4442/2016 αντικαθίσταται, πλην του τίτλου και του πρώτου Κ.Α.Δ., ως εξής:

«ΟΜΑΔΑ 11η: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

77.21 Ενοίκιαση και εκμίσθωση ειδών αναψυχής και αθλητικών ειδών

77.34 Ενοίκιαση και εκμίσθωση εξοπλισμού πλωτών μεταφορών

79.11 Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων

79.12 Δραστηριότητες γραφείων οργανωμένων ταξιδιών

79.90 Άλλες δραστηριότητες υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες.»

Άρθρο 9

Εγκατάσταση και λειτουργία Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής - Τροποποίηση άρθρου 8 ν. 4302/2014

Το άρθρο 8 του ν. 4302/2014 (Α' 225) διορθώνεται ως προς την αρίθμηση του αναφερόμενου σε αυτό Κεφαλαίου και διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 8

Εγκατάσταση και Λειτουργία Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής

Η εγκατάσταση και λειτουργία Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής πραγματοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο Ι' του ν. 4442/2016 (Α' 230).»

Άρθρο 10

Παράταση προθεσμίας θεώρησης αδειών τεχνικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων - Τροποποίηση άρθρου 145 ν. 4887/2022

Οι προθεσμίες των δύο ετών στο τέλος των παρ. 1 και 2 του άρθρου 145 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί θεώρησης των αδειών τεχνικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων, παρατείνονται κατά ένα έτος, και το άρθρο 145 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 145

Θεώρηση αδειών τεχνικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων

1. Για τις επαγγελματικές άδειες που έχουν εκδοθεί, αντικατασταθεί ή θεωρηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, σύμφωνα με το π.δ. 112/2012 (Α' 197) για τις υδραυλικές εγκαταστάσεις, το π.δ. 113/2012 (Α' 198) για τον χειρισμό μηχανημάτων έργου, το π.δ. 114/2012 (Α' 199) για τις εγκαταστάσεις καύσης, το π.δ. 115/2012 (Α' 200) για τις μηχανολογικές εγκαταστάσεις, το π.δ. 1/2013 (Α' 3) για τις ψυκτικές εγκαταστάσεις, καθώς και τις άδειες που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το π.δ. 511/1977 (Α' 162) και εμπίπτουν στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 9 του π.δ. 114/2012, η προθεσμία θεώρησής τους, μετά την παρέλευση οκτώ (8) ετών, παρατείνεται κατά τρία (3) έτη.

2. Στις άδειες που έχουν εκδοθεί ή αντικατασταθεί βάσει του π.δ. 108/2013 (Α' 141) για τις ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις, η προθεσμία απόδειξης της άσκησης του ελαχίστου ορίου επαγγελματικής δραστηριότητας μετά την παρέλευση οκτώ (8) ετών, παρατείνεται κατά τρία (3) έτη.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΝΟΜΩΝ 4887/2022 ΚΑΙ 4399/2016

Άρθρο 11

Προσαρμογή στον Κανονισμό (ΕΕ) 1315/2023 σχετικά με το ύψος των χορηγούμενων ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 10 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 10 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί εντάσεων και ανωτάτου ύψους ενισχύσεων των επενδυτικών

σχεδίων κάθε καθεστώτος ενίσχυσης, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) στις υποπερ. εα', εβ', και εγ' της περ. ε' αυξάνονται τα όρια των αναφερόμενων ποσών, β) αφαιρείται η επιφύλαξη στο τέλος της υποπερ. εγ), και το άρθρο 10 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 10
Εντάσεις και ύψη ενισχύσεων
περιφερειακού χαρακτήρα

Οι εντάσεις και τα ανώτατα ύψη των ενισχύσεων των επενδυτικών σχεδίων κάθε καθεστώτος ενίσχυσης τελούν υπό τις ακόλουθες γενικές προϋποθέσεις και εξειδικεύονται περαιτέρω στο Μέρος Β':

α. Οι μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων για τις επενδύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (εγκεκριμένα ανώτατα όρια περιφερειακών ενισχύσεων) καθορίζονται από τον Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων (Χ.Π.Ε.) και αφορούν στις μεγάλες επιχειρήσεις. Οι εν λόγω εντάσεις προσαυξάνονται κατά δέκα τοις εκατό (10%) για μεσαίες επιχειρήσεις και κατά είκοσι τοις εκατό (20%) για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις.

β. Οι αναφερόμενες στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις αυξημένες εντάσεις ενισχύσεων του Χ.Π.Ε. δεν ισχύουν για επενδυτικά σχέδια με επιλέξιμες δαπάνες άνω των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) ευρώ. Ο ανωτέρω περιορισμός εφαρμόζεται, επίσης, και στις εκτός περιφερειακών ενισχύσεων επιλέξιμες δαπάνες του άρθρου 7.

γ. Στις περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου α' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) (Περιοχές «α»), όπως αυτές προσδιορίζονται στον Χ.Π.Ε., οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται για οποιαδήποτε μορφή αρχικής επένδυσης, ανεξάρτητα από το μέγεθος του δικαιούχου.

δ. Στις περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου γ' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε. (Περιοχές «γ»), οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται σε Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις για οποιαδήποτε μορφή αρχικής επένδυσης, ενώ σε μεγάλες επιχειρήσεις χορηγούνται μόνο για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη εγκατάσταση.

ε. Για τα επενδυτικά σχέδια με επιλέξιμες δαπάνες άνω των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) ευρώ (μεγάλα επενδυτικά σχέδια) το μέγιστο επιτρεπτό ποσό ενίσχυσης για μεγάλο επενδυτικό έργο υπολογίζεται ως εξής:

εα. Για το τμήμα της δαπάνης μέχρι πενήντα πέντε εκατομμύρια (55.000.000) ευρώ παρέχεται το εκατό τοις εκατό (100%) της ανώτατης επιτρεπόμενης έντασης περιφερειακής ενίσχυσης στην οικεία περιοχή, εξαιρουμένης της αυξημένης έντασης ενίσχυσης για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ανώτατο περιφερειακό όριο).

εβ. Για το τμήμα της δαπάνης που υπερβαίνει τα πενήντα πέντε εκατομμύρια (55.000.000) ευρώ και μέχρι τα εκατόν δέκα εκατομμύρια (110.000.000) ευρώ παρέχεται το πενήντα τοις εκατό (50%) της ανώτατης επιτρεπόμενης έντασης περιφερειακής ενίσχυσης στην οικεία περιοχή.

εγ. Για το τμήμα της δαπάνης που υπερβαίνει τα εκατόν δέκα εκατομμύρια (110.000.000) ευρώ δεν παρέχεται κανένα ποσοστό ενίσχυσης.»

Άρθρο 12
Παράταση της προθεσμίας υποβολής
αιτήματος ολοκλήρωσης ελέγχου
των επενδυτικών σχεδίων - Τροποποίηση
παρ. 1 άρθρου 23 ν. 4887/2022

Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης του επενδυτή για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, αυξάνεται, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Ο επενδυτής υποβάλλει αίτηση ηλεκτρονικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ - Αν) σύμφωνα με το άρθρο 126 για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2. Εάν ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου δεν υποβάλει την αίτηση του πρώτου εδαφίου, συνοδευόμενη από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και εντός της ως άνω προθεσμίας, η επένδυση θεωρείται ως μη ολοκληρωθείσα. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση υπαγωγής ανακαλείται και ανακτώνται τα ποσά ενίσχυσης, τα οποία έχουν χορηγηθεί, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 28.»

Άρθρο 13
Δυνατότητα χαμηλότερου ποσοστού
ενίσχυσης, συγκριτικής ή άμεσης αξιολόγησης
και δυνατότητα υλοποίησης επενδυτικών
σχεδίων σε διαφορετικές περιοχές -
Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 30 ν. 4887/2022

Στην παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί στοιχείων που περιλαμβάνονται στην απόφαση προκήρυξης καθεστώτων, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) στην περ. δ' προστίθεται η φράση «, για τα οποία δύναται να παρέχεται η επιλογή, με πρόταση των φορέων των επενδυτικών σχεδίων, της διαμορφώσεως των ποσοστών ενίσχυσης, που συναρτάται με τη βαθμολογία των κριτηρίων αξιολόγησης του άρθρου 18», β) στην περ. στ' προστίθεται η φράση «, που δύναται να αναπτύσσονται σε διαφορετικές περιοχές», γ) στην περ. η' προστίθεται η φράση «το είδος της αξιολόγησης που δύναται να γίνει, είτε με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, είτε με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης», και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Η απόφαση προκήρυξης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα παρακάτω:

α. τον στόχο του καθεστώτος,
β. τη διάρκεια του καθεστώτος και των κύκλων υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής,
γ. τον συνολικό προϋπολογισμό του καθεστώτος και την προέλευση της δημόσιας χρηματοδότησης για κάθε κύκλο υποβολής,

δ. το είδος των επενδυτικών σχεδίων, τη μορφή, το ποσοστό και το ύψος των χορηγούμενων ενισχύσεων, για τα οποία δύναται να παρέχεται η επιλογή, με πρόταση των φορέων των επενδυτικών σχεδίων, της διαφορο-

ποίησης των ποσοστών ενίσχυσης, που συναρτάται με τη βαθμολογία των κριτηρίων αξιολόγησης του άρθρου 18, καθώς και τον τρόπο χρηματοδότησης των επενδυτικών σχεδίων, ανάλογα με το είδος της χορηγούμενης ενίσχυσης,

ε. τους αρμόδιους φορείς εφαρμογής του καθεστώτος ενίσχυσης,

στ. τις προϋποθέσεις, τις προδιαγραφές, τους πρόσθετους όρους και τους περιορισμούς για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων, που δύναται να αναπτύσσονται σε διαφορετικές περιοχές, στο καθεστώς,

ζ. τα είδη, το ποσοστό ενίσχυσης και τους κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών, όπου αυτό απαιτείται,

η. το είδος της αξιολόγησης που δύναται να γίνει, είτε με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, είτε με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, τα κριτήρια αξιολόγησης, καθώς και την ελάχιστη βαθμολογία που απαιτείται να λάβει το σχέδιο, προκειμένου να είναι επιλέξιμο,

θ. τα δικαιολογητικά για την υποβολή των αιτήσεων υπαγωγής και τροποποίησης της απόφασης υπαγωγής,

ι. τα δικαιολογητικά για την υποβολή αιτημάτων τακτικού ελέγχου,

ια. τα δικαιολογητικά για την υποβολή αίτησης για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων,

ιβ. τους όρους και τις προϋποθέσεις για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης,

ιγ. το ύψος του παραβόλου για την υποβολή αιτήσεων υπαγωγής, αιτημάτων τροποποίησης των αποφάσεων υπαγωγής, καθώς και ελέγχου επενδυτικών σχεδίων,

ιδ. τις υποχρεώσεις των ενισχυόμενων φορέων, τόσο κατά το στάδιο πραγματοποίησης του σχεδίου, όσο και μετά από την ολοκλήρωσή του,

ιε. άλλους όρους που προβλέπονται στις διατάξεις των καθεστώτων ενίσχυσης.»

Άρθρο 14
Εξουσιοδοτικές διατάξεις
για την παρακολούθηση της εξέλιξης
επενδυτικών σχεδίων - Τροποποίηση
άρθρου 129 ν. 4887/2022

1. Η εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 129 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί εξειδίκευσης επιλέξιμων δαπανών, τρέπεται σε δυνητική, και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να εξειδικεύονται οι επιλέξιμες δαπάνες των παρ. 6 έως 10 του Παραρτήματος Β, να καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού τους και να ρυθμίζεται κάθε συναφές θέμα.»

2. Η παρ. 5 του άρθρου 129 του ν. 4887/2022 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης δύναται να καθορίζονται τα δικαιολογητικά και στοιχεία των ελέγχων των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στα καθεστώτα ενισχύσεων του Μέρους Β' του παρόντος, καθώς και των ν. 4399/2016 (Α' 117), 3908/2011 (Α' 8) και 3299/2004 (Α' 261).»

3. Στην παρ. 9 του άρθρου 129 του ν. 4887/2022, προστίθεται η φράση «ο τρόπος διενέργειας ελέγχου», και η παρ. 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«9. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται η διαδικασία, ο τρόπος διενέργειας ελέγχου, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την παρακολούθηση τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του άρθρου 26.»

4. Στην παρ. 11 του άρθρου 129 του ν. 4887/2022 προστίθεται η φράση «εξειδικεύεται το ύψος των κυρώσεων, τηρουμένων των κανόνων του ενωσιακού δικαίου», και η παρ. 11 διαμορφώνεται ως εξής:

«11. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης εξειδικεύεται το ύψος των κυρώσεων, τηρουμένων των κανόνων του ενωσιακού δικαίου, και ορίζονται η διαδικασία ανάκλησης των αποφάσεων υπαγωγής ή και ανάκτησης ενισχύσεων, ο τρόπος επιβολής προστίμου και είσπραξής του, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 28.»

5. Στο άρθρο 129 του ν. 4887/2022 προστίθεται παρ. 19 ως εξής:

«19. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται τα δικαιολογητικά για την καταβολή των ενισχύσεων της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης στα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στα καθεστώτα ενισχύσεων του Μέρους Β' του παρόντος, καθώς και των νόμων 4399/2016 (Α' 117), 3908/2011 (Α' 8) και 3299/2004 (Α' 261).»

Άρθρο 15
Απόφαση ολοκλήρωσης και έναρξης
παραγωγικής λειτουργίας - Τροποποίηση
παρ. 3, προσθήκη παρ. 3α στο άρθρο 19
του ν. 4399/2016

Στο άρθρο 19 του ν. 4399/2016 (Α' 117) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) στο τέλος της παρ. 3 προστίθεται: «εξί εδάφια, β) προστίθεται παρ. 3α, και το άρθρο 19 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 19
Διαδικασία πιστοποίησης της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης

1. Ο έλεγχος της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης διενεργείται κατόπιν υποβολής του αιτήματος του άρθρου 18, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 16.

2. Με την απόφαση ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης καθορίζονται ο χρόνος ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου και το τελικό ποσό ενίσχυσης. Ως χρόνος ολοκλήρωσης νοείται ο πραγματικός χρόνος ολοκλήρωσης φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και όχι ο χρόνος δημοσίευσης της απόφασης ολοκλήρωσης.

3. Με την απόφαση ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης δεν μπορεί να επέλθει αύξηση του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, ούτε του συνολικού ποσού

της ενίσχυσης, ούτε των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών, όπως αυτά είχαν οριστεί αρχικά στην απόφαση υπαγωγής.

Με την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας δύναται να επέλθουν διαφοροποιήσεις στο αρχικά εγκεκριμένο κόστος επιμέρους κατηγοριών δαπανών, αν σωρευτικά:

α) Το ποσοστό της αύξησης μιας κατηγορίας δαπάνης, το οποίο προκύπτει από το ποσό της αύξησης στη συγκεκριμένη κατηγορία δαπάνης διαιρούμενο με το αρχικό συνολικό κόστος της επένδυσης και πολλαπλασιαζόμενο με το εκατό, είναι μικρότερο ή ίσο με: αα) δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για κτιριακές δαπάνες, αβ) είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), για τη δαπάνη του μηχανολογικού εξοπλισμού και των ειδικών τεχνικών εγκαταστάσεων, αγ) είκοσι τοις εκατό (20%) για τη δαπάνη διαμόρφωσης εξωτερικού χώρου και αδ) δέκα τοις εκατό (10%) για τις λοιπές κατηγορίες δαπανών. Για τα επενδυτικά σχέδια ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακών μονάδων, το ως άνω ποσοστό των κτιριακών δαπανών ορίζεται σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

β) Το διαπιστωθέν, μετά από τον έλεγχο υλοποίησης της επένδυσης, ποσό για τη συγκεκριμένη κατηγορία δαπάνης δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του αρχικού εγκεκριμένου ποσού για τη συγκεκριμένη κατηγορία δαπάνης.

Αν δεν συντρέχουν οι ανωτέρω περιπτώσεις, το σχέδιο ολοκληρώνεται με περικοπή του υπερβάλλοντος κόστους.

Οι ως άνω διαφοροποιήσεις των επιμέρους κατηγοριών δαπανών δεν δύναται να οδηγήσουν στην υπέρβαση του αρχικά εγκεκριμένου, συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου ούτε του συνολικού ποσού της ενίσχυσης.

3α. Η δυναμικότητα για τα λοιπά επενδυτικά σχέδια δεν υπερβαίνει σε ποσοστό το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), με ταυτόχρονη τροποποίηση ή μη του φυσικού αντικειμένου και αιτιολογημένη κατά περίπτωση αναπροσαρμογή ή όχι του ενισχυόμενου κόστους. Σε περίπτωση μείωσης: α) άνω του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) και έως πενήντα τοις εκατό (50%) και ταυτόχρονη τροποποίηση ή μη του φυσικού αντικειμένου, το επενδυτικό σχέδιο ολοκληρώνεται μετά από έγκριση αιτήματος τροποποίησης που υποβάλλει ο φορέας στην αρμόδια υπηρεσία, σύμφωνα με το άρθρο 17, β) της ισχύος ή της δυναμικότητας άνω του πενήντα τοις εκατό (50%), το επενδυτικό σχέδιο δεν νοείται ολοκληρωμένο, η απόφαση υπαγωγής ανακαλείται και η χορηγηθείσα ενίσχυση ανακτάται με τη διαδικασία είσπραξης δημοσίων εσόδων, προσαυξημένη κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από την ημερομηνία καταβολής.»

Άρθρο 16

Δυνατότητα επιβολής μερικής κύρωσης σε περίπτωση αλλαγής τόπου εγκατάστασης της επένδυσης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 23 ν. 4399/2016

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 4399/2016 (Α' 117), περί υποχρεώσεων που επιφέρουν επιβολή κυρώσεων, αφαιρείται η αναφορά στην περ. στ

της παρ. 3 του άρθρου 21, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Στις περιπτώσεις παραβάσεων των περ. β', γ', δ', ε' και ι' (για την ενίσχυση μισθολογικού κόστους) της παραγράφου 3 του άρθρου 21 ή εν γένει παραβάσεων των όρων συμβατότητας με το Γ.Α.Κ. ανακαλείται η απόφαση υπαγωγής και ανακτάται με τη διαδικασία είσπραξης δημοσίων εσόδων το σύνολο της ενίσχυσης, προσαυξημένο κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από την εκάστοτε καταβολή. Οι σχετικές αποδείξεις καταβολής των ενισχύσεων από το Δημόσιο αποτελούν τίτλο για τη βεβαίωση του χρέους από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 17

Πιστοποίηση επάρκειας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων

1. Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, τη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και τη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών οργανώνει ειδικό πρόγραμμα πιστοποίησης επάρκειας στον τομέα των Δημοσίων Συμβάσεων.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Υποδομών και Μεταφορών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ορίζονται το περιεχόμενο, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία συμμετοχής στο Πρόγραμμα Πιστοποίησης Επάρκειας στον τομέα των Δημοσίων Συμβάσεων, ο τρόπος, η διάρκεια, η διαδικασία παρακολούθησης, ο τύπος του πιστοποιητικού που χορηγείται, καθώς και κάθε άλλο συναφές θέμα.

Άρθρο 18

Υλοποίηση δράσεων/έργων ενισχύσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας - Τροποποίηση παρ. 8 άρθρου 127 ν. 4964/2022

Στην παρ. 8 του άρθρου 127 του ν. 4964/2022 (Α' 150), περί των αξιολογητών και των ελεγκτών των επενδυτικών σχεδίων σε δράσεις/έργα ενισχύσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», αντικαθίστανται τα εδάφια πρώτο και δεύτερο και η παρ. 8 διαμορφώνεται ως εξής:

«8. Οι αξιολογητές των προτάσεων χρηματοδότησης δύναται να προέρχονται από το Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών του π.δ. 33/2011 (Α' 83). Η διενέργεια των ελέγχων των ενισχυόμενων έργων δύναται να πραγματοποιείται από τα μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών του π.δ. 33/2011. Η αποζημίωση των μελών των Μητρώων καθορίζεται με την απόφαση της παρ. 16 του άρθρου 129 του ν. 4887/2022 (Α' 16).»